

Tisková zpráva

Česká veřejnost ke konfliktu na Ukrajině – podzim 2022

- ⊙ V současnosti se o vývoj situace na Ukrajině zajímají necelé tři pětiny (57 %) české veřejnosti, což je o 21 procentních bodů méně než na jaře letošního roku.
- ⊙ Více než sedm desetin občanů považuje situaci na Ukrajině za hrozbu pro mír ve světě (74 %), bezpečnost České republiky (72 %) i evropskou bezpečnost (71 %).
- ⊙ Jen o málo více než dvě pětiny občanů (42 %) souhlasí s kroky vlády na podporu Ukrajiny, o málo více než polovina (52 %) s nimi nesouhlasí. Podpora vlády v tomto ohledu klesla oproti jaru letošního roku o 16 procentních bodů, nesouhlas vzrostl o 17 procentních bodů.
- ⊙ Výrazná většina Čechů podporuje vyvíjení diplomatického tlaku na Rusko (70 %), mírně nadpoloviční většina schvaluje finanční podporu Ukrajiny (55 %) a necelá polovina podporuje i snahy o politickou a ekonomickou izolaci Ruska jakožto kroky směřující k zastavení konfliktu (49 %). Pouze jen o málo více než dvě pětiny (43 %) dotázaných však schvalují poskytování vojenského vybavení Ukrajině a naprostá většina odmítá vyslání vojáků na Ukrajinu (85 %).
- ⊙ O vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny se zajímají více než dvě pětiny (44 %) českých občanů, což je o 22 procentních bodů méně ve srovnání s letošním jarem.
- ⊙ Desetina (10 %) občanů je pro možnost trvalého usazení se ukrajinských uprchlíků zde, další více než tři pětiny (62 %) upřednostňují pouze dočasné přijetí s následným návratem do země původu, více než čtvrtina (27 %) se staví proti přijímání ukrajinských uprchlíků, což je o 14 procentních bodů více než na jaře letošního roku.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

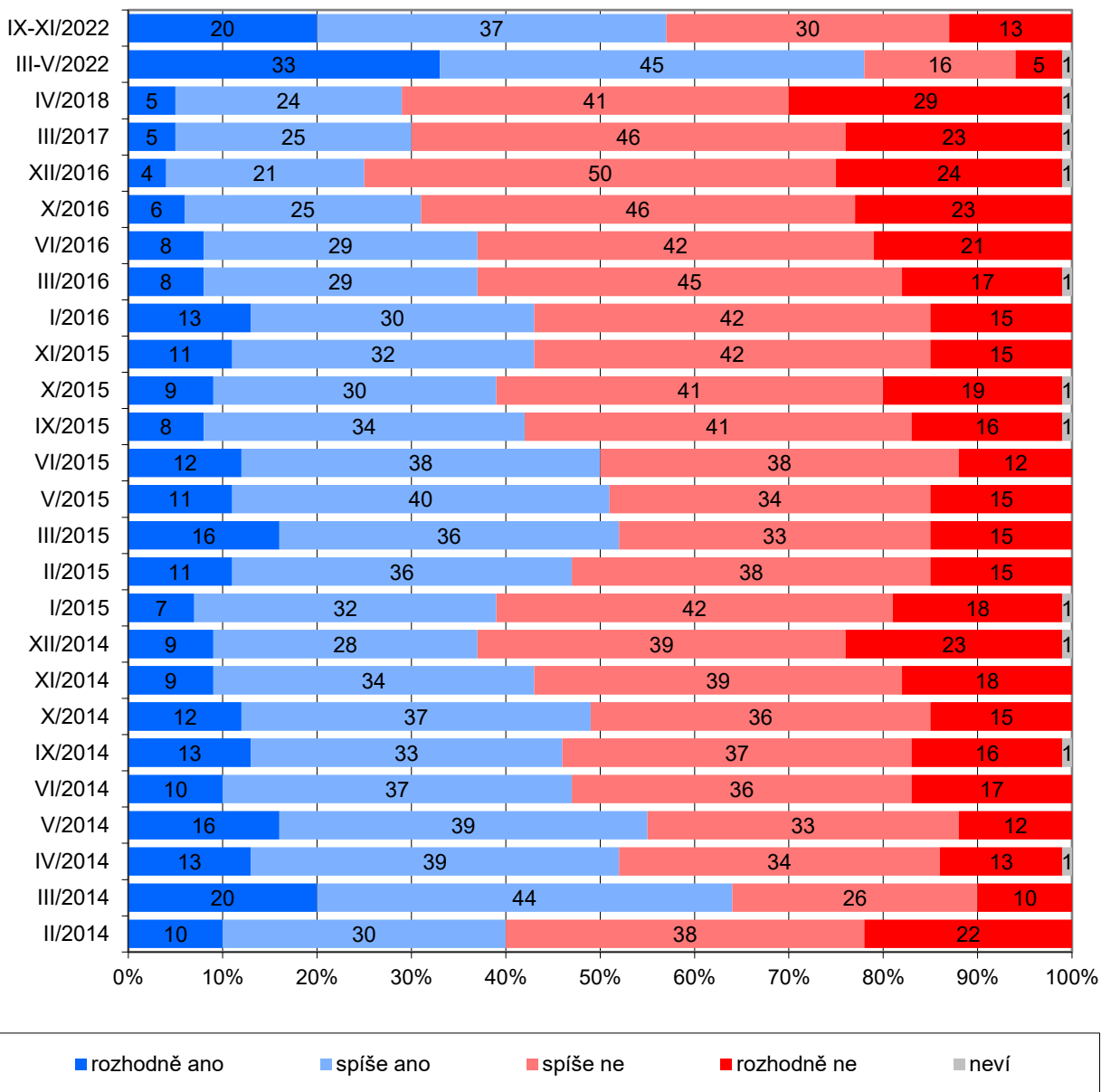
V šetření, jež proběhlo v období od začátku září do začátku listopadu 2022, Centrum pro výzkum veřejného mínění dotazovalo sadu otázek týkajících se konfliktu na Ukrajině a přijímání uprchlíků z Ukrajiny. Výzkum zjišťoval, zda se lidé zajímají o vývoj situace na Ukrajině a zda ji pokládají za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku, Evropu a mír ve světě, jak se občané staví ke krokům vlády na podporu Ukrajiny a jak hodnotí různá opatření směřující k zastavení probíhajícího konfliktu, zda se zajímají o situaci ohledně uprchlíků z Ukrajiny a jak se staví k jejich pobytu na území České republiky.

Výsledky zobrazené v grafu 1 ukazují, že v současnosti se o vývoj situace na Ukrajině zajímají necelé tři pětiny (57 %) české veřejnosti, přičemž 20 % dotázaných se, dle svého vyjádření, o dění na Ukrajině „rozhodně zajímá“ a 37 % se o něj „spíše zajímá“. Podíl lidí vyjadřujících nezájem o situaci na Ukrajině tvořil více než dvě pětiny (43 %), když 30 % lidí uvádělo, že je to „spíše nezajímá“, a 13 % řeklo, že je to „rozhodně nezajímá“.

Při porovnání s posledním srovnatelným šetřením z jara 2022 vidíme, že zájem o situaci na Ukrajině výrazně opadl (pokles zájmu v součtu obou variant příslušné odpovědi od posledního šetření činí 21 procentních bodů), i když v dlouhodobém srovnání zůstal poměrně vysoký (kromě mnohem vyššího zájmu zjištěného na jaře letošního roku mírně vyšší zájem byl zaznamenán už pouze v březnu roku 2014, kdy vyvrcholily události po vyústění kyjevského majdanu se svržením prezidenta Janukovyče a s následným odtržením Krymu od Ukrajiny a jeho připojením k Rusku). Pokud jde o dlouhodobější vývoj, můžeme vidět, že zájem o vývoj situace na Ukrajině prošel v uplynulých letech několika

fázemi postupného poklesu, jež byl přerušen několikerým výraznějším oživením, z nichž to nejvýraznější přišlo počátkem roku 2015 v souvislosti s tehdejší eskalací bojů na východě Ukrajiny, ovšem aktuální situace vzniklá po otevřené invazi na Ukrajinu ze strany Ruské federace zájem české veřejnosti zvýšila na dříve nebyvalou úroveň, jak ukázalo jarní šetření CVVM, i když postupně se celkem očekávatelně snižuje.

Graf 1: Zájem o vývoj situace na Ukrajině¹ (%)

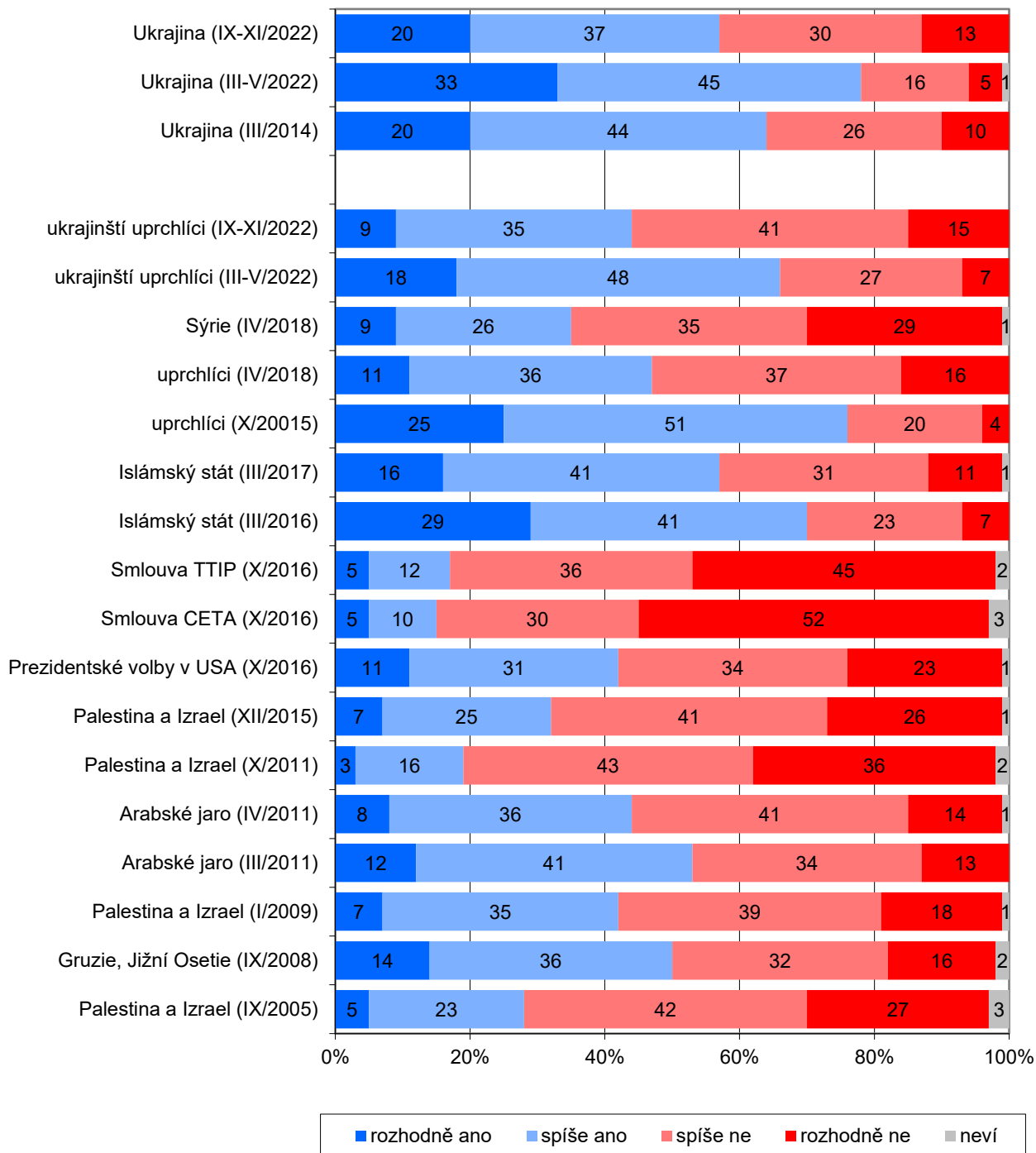
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Srovnáme-li aktuální zájem o vývoj situace na Ukrajině se zájmem o jiné události v mezinárodním kontextu, který ukazují údaje v grafu 2, můžeme konstatovat, že zejména na jaře letošního roku byl mimořádně vysoký a že tehdy díky vyššímu podílu rozhodného zájmu překonával i zájem o vývoj situace okolo uprchlíků v době kulminace migrační krize na podzim roku 2015. Aktuální zájem o situaci na Ukrajině přitom zřetelně překonává i zájem o vývoj situace

¹ Znění otázky: „Zajímáte se o vývoj situace na Ukrajině?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

okolo uprchlíků z Ukrajiny, a navzdory svému výraznému poklesu od jarních měsíců zůstává v poměru k jiným výrazným mezinárodním událostem či krizím nadále relativně vysoký, přičemž jen migrační krize a tzv. Islámský stát ve své kulminační fázi z hlediska deklarovaného zájmu současný zájem o vývoj situace na Ukrajině mírně převyšovaly.

Graf 2: Zájem o vývoj situace – srovnání různých vybraných událostí (%)

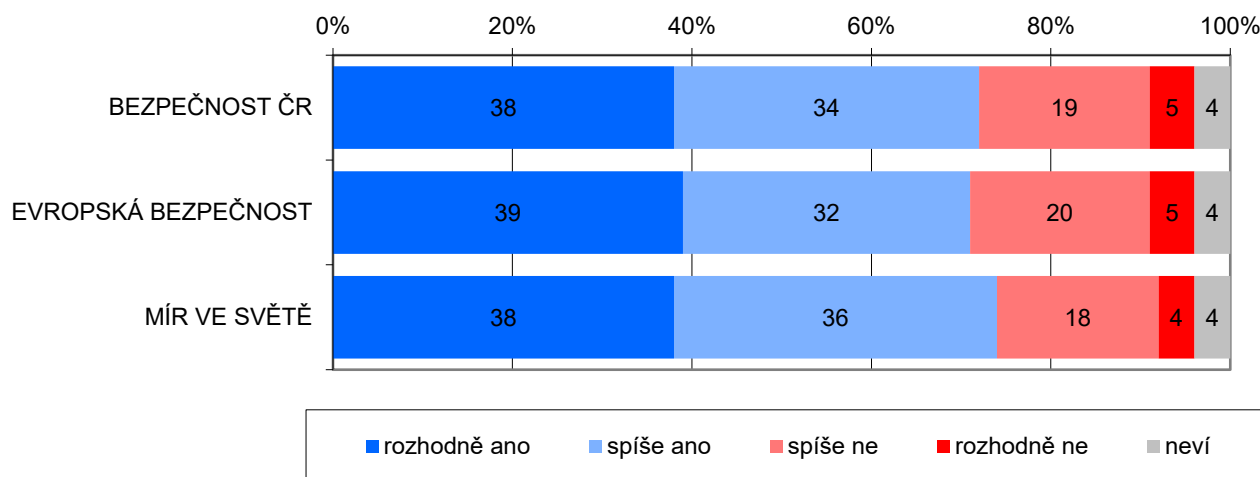

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Podrobnější charakteristiky respondentů ukazují, že zájem o dění na Ukrajině výrazně zesiluje spolu s rostoucím zájmem o politiku obecně a v menší míře se zvyšuje také se stoupajícím dosaženým vzděláním nebo i s rostoucím věkem. Poměrně zřetelný rozdíl se objevuje z hlediska pohlaví, když vyšší zájem projevují muži (65 %) oproti ženám (50 %). Kromě toho relativně vyšší zájem deklarují lidé s dobrou životní úrovní vlastní domácnosti (62 %) a regionálně vyšší zájem vykazují respondenti z Čech (62 %) oproti dotázaným z Moravy (50 %).

Další otázky zjišťovaly, zda lidé považují situaci na Ukrajině za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku, evropskou bezpečnost a mír ve světě.

Graf 3: Hodnocení situace na Ukrajině jako bezpečnostní hrozby (%)²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 8. 9. – 8. 11. 2022, 821 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

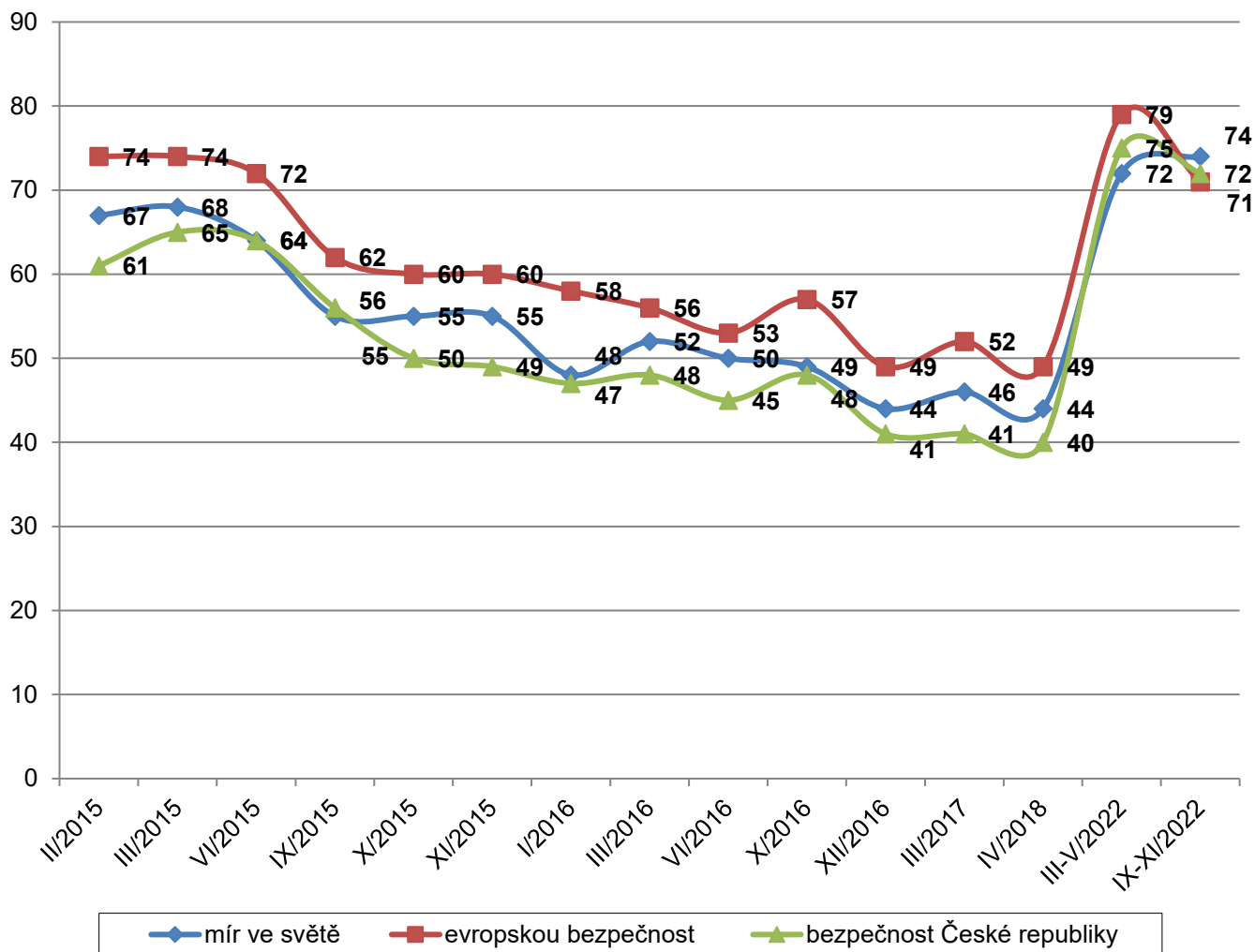
Výsledky šetření ukazují (viz graf 3), že téměř tři čtvrtiny (74 %) respondentů považují situaci na Ukrajině za hrozbu pro mír ve světě, v tom 38 % rozhodně a 36 % spíše, zatímco opačný názor v šetření vyjádřila jen o málo více než pětina (22 %), když 18 % odpovědělo „spíše ne“ a 4 % „rozhodně ne“. Více než sedm desetin (72 %) dotázaných pak vnímá dění na Ukrajině jako hrozbu pro bezpečnost České republiky, z toho 38 % rozhodně a 34 % spíše. Opačný názor v tomto směru vyjádřila necelá čtvrtina (24 %) oslovených, z nichž 19 % odpovědělo „spíše ne“ a 5 % „rozhodně ne“. Rovněž přibližně sedm desetin (71 %) oslovených pokládá situaci na Ukrajině za ohrožení evropské bezpečnosti, přičemž 39 % si to myslí rozhodně a 32 % spíše. Že situace na Ukrajině hrozbu pro evropskou bezpečnost nepředstavuje, to si myslí čtvrtina (25 %) oslovených, v tom 20 % spíše a 5 % rozhodně.

Z časového srovnání (viz graf 4) můžeme vidět, že vnímání situace na Ukrajině jako bezpečnostní hrozby se oproti poslednímu srovnatelnému výzkumu z jara 2022, kdy u všech tří sledovaných rovin došlo ze zřejmých důvodů k výraznému nárůstu deklarovaného pocitu ohrožení, zásadním způsobem nezměnilo, i když u ohrožení evropské bezpečnosti, která tehdy ze všech tří zkoumaných rovin figurovala nejvýše, byl zaznamenán pokles podílu souhlasných odpovědí o 8 procentních bodů, takže se tentokrát zařadila až za obě zbývající položky, byť pouze se statisticky nevýznamným odstupem. Lze říci, že v současnosti je vyjadřovaná míra ohrožení ve všech třech zkoumaných rovinách prakticky srovnatelná. To je zároveň hlavní rozdíl v porovnání se situací s rokem 2015, kdy eskaloval ozbrojený konflikt na východě Ukrajiny a kdy byla tato situace podobným způsobem vnímána jako ohrožení evropské bezpečnosti, ale pocitu ohrožení bezpečnosti České republiky i míru ve světě byly tehdy poněkud nižší, což ukazuje na to, že konflikt na východě Ukrajiny byl v té době částečně vnímán jen jako regionální problém bez globálního dosahu a bez bezprostřední spojitosti s bezpečností samotné České republiky, i když rozdíly v hodnocení všech tří rovin, které se v celém sledovaném období objevovaly zcela systematicky, nebyly moc velké, což naznačuje, že tento diferencovaný postoj k bezpečnostním konsekvencím konfliktu na Donbasu byl vždy pouze výrazně

² Znění otázky: „Je, nebo není podle Vašeho názoru situace na Ukrajině hrozbou pro a) bezpečnost České republiky, b) evropskou bezpečnost, c) mír ve světě?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

minoritním jevem. V současnosti tento postoj prakticky vymizel, což nepochybně souvisí s tím, že přímým zapojením Ruské federace na straně jedné a otevřenou podporou Ukrajiny ze strany západních států na straně druhé celá záležitost přešla na novou úroveň, kde globální dosah i důsledky pro bezpečnost České republiky jsou mnohem zřejmější.

Graf 4: Vnímání situace na Ukrajině jako bezpečnostní hrozby – srovnání v čase (%)

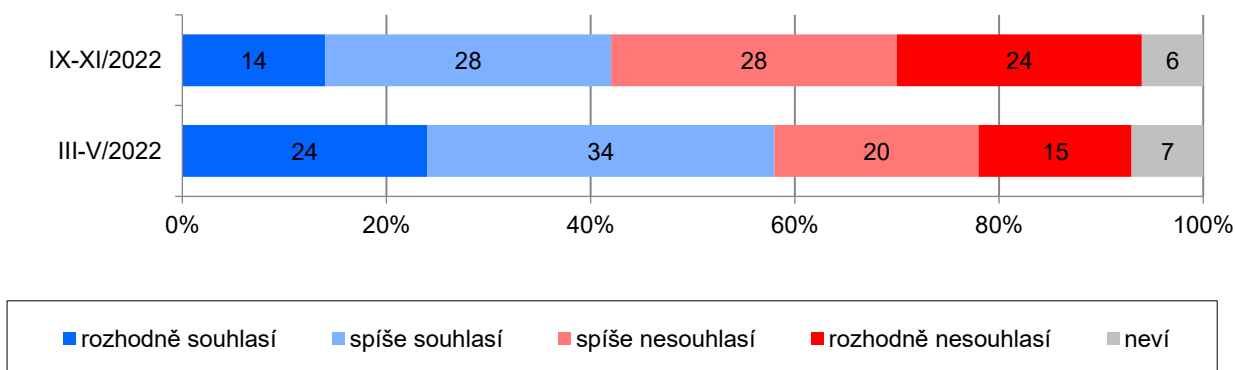
Pozn. V grafu jsou vyznačeny pouze odpovědi „ano“, které jsou součtem odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Podrobnější analýza ukázala, že pocit ohrožení je ve všech třech sledovaných rovinách mírně propojen se zájmem o vývoj situace: lidé, kteří situaci na Ukrajině pokládají za hrozbu, se o ni relativně více zajímají. V případě obecného zájmu o politiku se pak mezi těmi, kdo se o politiku podle svého vlastního vyjádření „velmi zajímají“, ve všech třech sledovaných rovinách objevuje zvýšený podíl těch, kteří „rozhodně odmítají“ to, že by situace na Ukrajině představovala hrozbu. V případě bezpečnosti České republiky a evropské bezpečnosti pocit ohrožení mírně narůstá spolu s věkem a je vyšší mezi dotázanými z Čech než z Moravy. Při vynechání nerozhodných odpovědí pak z hlediska vzdělání či pohlaví žádné statisticky významné rozdíly šetření neukázalo.

Další otázka se zabývala postojem ke krokům české vlády podporující Ukrajinu v konfliktu s Ruskem.

Graf 5: Souhlas/nesouhlas s kroky vlády podporující Ukrajinu ve válce s Ruskem³ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

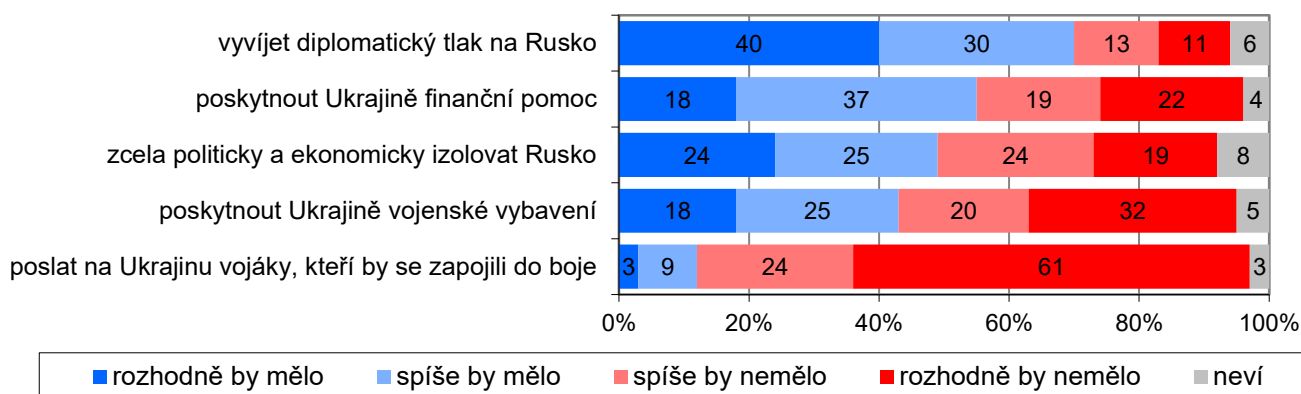
Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 5, o málo více než dvě pětiny (42 %) české veřejnosti vyjádřily souhlas s kroky vlády na podporu Ukrajiny ve válce s Ruskem, když 14 % s nimi „rozhodně souhlasilo“ a dalších 28 % s nimi „spíše souhlasilo“. Nesouhlas s kroky vlády dala najevo mírně nadpoloviční většina (52 %) dotázaných, v tom 28 % „spíše nesouhlasilo“ a 24 % „rozhodně nesouhlasilo“. Zbývajících 6 % zůstalo nerozhodnuto a zvolilo odpověď „nevím“. V porovnání se situací z jara 2022, kdy byla dotázaným stejná otázka položena poprvé, podíl souhlasu s kroky vlády výrazně poklesl, a to v celkovém součtu o 16 procentních bodů. Zároveň se o 17 procentních bodů zvýšil podíl nesouhlasících s kroky vlády na podporu Ukrajiny ve válce s Ruskem.

Podrobnější analýza ukázala, že souhlas s kroky vlády roste spolu se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání, se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti, s rostoucím zájmem o vývoj tamní situace, s rostoucím zájmem o politiku obecně a také se sílící mírou pocitu ohrožení v souvislosti se situací na Ukrajině. Ve vyšší míře kroky vlády podporují muži, dotázaní z Čech, voliči vládních stran, ti, kdo vládě důvěřují, a ti, kdo se politicky řadí jednoznačně na pravici. Nesouhlas s kroky vlády se ve zvýšené míře objevoval mezi Moravany, rozhodnými nevoliči, těmi, kdo vládě nedůvěřují, a těmi, kdo se politicky řadí jednoznačně na levíci.

Otázka zkoumající různé možnosti reakce na válečný konflikt na Ukrajině ukázala (viz graf 6), že zdaleka nejvyšší podporu mezi zkoumanými možnostmi má vyvíjení diplomatického tlaku na Rusko, což si myslí 70 % respondentů, v tom 40 % rozhodně a dalších 30 % spíše. Jen 24 % s tím nesouhlasí a 6 % zůstalo nerozhodných. Mírně nadpoloviční většina (55 %) je i pro poskytování finanční pomoci Ukrajině, když 18 % si to myslí rozhodně a 37 % se k této možnosti kloní spíše, zatímco asi dvě pětiny (41 %) finanční podporu Ukrajiny odmítly, v tom 19 % spíše a 22 % rozhodně, a 4 % se nedokázala rozhodnout. Pro úplnou politickou a ekonomickou izolaci Ruska se vyslovila už jen necelá polovina (49 %) oslovených, přičemž 24 % je pro takovou mezinárodní reakci na probíhající konflikt rozhodně a 25 % spíše, více než dvě pětiny (43 %) s tím nesouhlasily, přičemž 24 % spíše a 19 % rozhodně, a zbylých 8 % uvedlo, že neví. Pro poskytování vojenského vybavení Ukrajině se vyslovila už jen o málo více než dvoupětinová (43 %) menšina občanů, v tom 18 % rozhodně a 25 % spíše, proti byla mírně nadpoloviční většina (52 %), když 20 % bylo spíše proti a 32 % bylo rozhodně proti, a zbylých 5 % zůstalo nerozhodnuto. Případné vyslání vojáků na Ukrajinu pak naprostá, více než čtyřpětinová (85 %) většina dotázaných odmítá, přičemž více než tři pětiny (61 %) to odmítají rozhodně a další necelá čtvrtina (24 %) spíše. Pro vyslání vojáků na Ukrajinu, kteří by se tam zapojili do boje, se vyslovila jen o málo více než desetina (12 %) oslovených, v tom 3 % rozhodně a 9 % spíše. Zbývajících 3 % respondentů zde odpověděla, že neví.

³ Znění otázky: „Souhlasíte nebo nesouhlasíte s kroky vlády podporující Ukrajinu ve válce s Ruskem?“ Možnosti odpovědi: rozhodně souhlasím, spíše souhlasím, spíše nesouhlasím, rozhodně nesouhlasím.

Graf 6: Názor na možné kroky mezinárodního společenství ve vztahu k válce na Ukrajině⁴ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 8. 9. – 8. 11. 2022, 821 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s výsledky jarního šetření, které včetně velikosti změny vyjádřené v procentních bodech nabízí tabulka 1, zde u všech zkoumaných možností vidíme poměrně výrazné poklesy podílů odpovědí „mělo by“ a nárůsty podílů odpovědí „nemělo by“. Změny s výjimkou souhlasu v případě vyslání vojáků do boje na Ukrajinu, který byl již na jaře poměrně nízký a jednoznačně převažovaný nesouhlasem a který se od jara snížil o 6 procentních bodů, ve všech případech překročily úroveň deseti procentních bodů, absolutně největší změnou prošlo poskytování finanční podpory Ukrajině, kde souhlas zaznamenal osmnáctibodový pokles a nesouhlas vzrostl o dvacet procentních bodů.

Tabulka 1: Názor na možné kroky mezinárodního společenství ve vztahu k válce na Ukrajině (časové srovnání, %)

	III-V/2022	IX-XI/2022	změna +/-
vyvíjet diplomatický tlak na Rusko	85/10	70/24	-15/+14
poskytnout Ukrajině finanční pomoc	73/21	55/41	-18/+20
zcela politicky a ekonomicky izolovat Rusko	63/30	49/43	-14/+13
poskytnout Ukrajině vojenské vybavení	54/41	43/52	-11/+11
poslat na Ukrajinu vojáky, kteří by se zapojili do boje	18/73	12/85	-6/+12

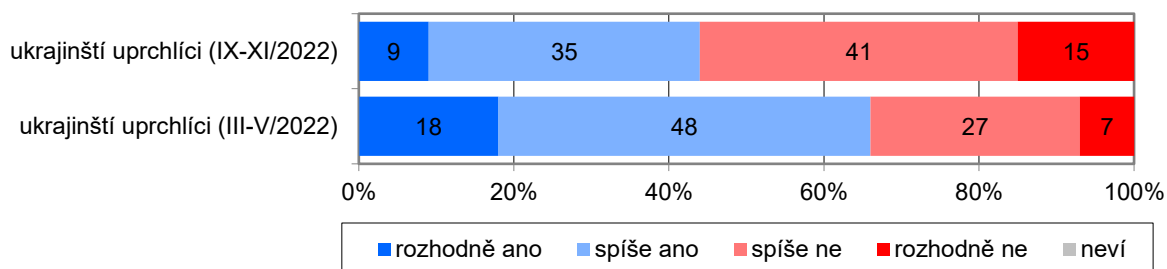
Pozn.: Součty procentních podílů odpovědí „rozhodně by mělo“ + „spíše by mělo“ (+) a „spíše by nemělo“ + „rozhodně by nemělo“ (-).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Zájem o aktuální vývoj situace kolem uprchlíků z Ukrajiny je oproti zájmu o vývoj situace na Ukrajině nižší, jak bylo uvedeno již výše v textu komentujícím graf 2, který srovnával zájem o vývoj situace na Ukrajině s některými jinými mezinárodními tématy. Jak ukazují údaje zachycené opětovně v grafu 7, zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny v aktuálním šetření vyjádřily více než dvě pětiny (44 %) oslovených, v tom 9 % rozhodně a 35 % spíše, naopak nezájem v tomto ohledu deklarovala nadpoloviční většina (56 %) respondentů, když 41 % uvedlo, že se o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny „spíše nezajímá“ a 15 % se o to „rozhodně nezajímá“. V porovnání s jarním šetřením pokles zájmu o vývoj situace kolem uprchlíků z Ukrajiny činí 22 procentních bodů při stejném zvýšení podílu deklarovaného nezájmu.

⁴ Znění otázky: „Jaké kroky by podle vás mělo podniknout mezinárodní společenství tvář v tvář válce na Ukrajině? Mělo by a) vyvíjet diplomatický tlak na Rusko, b) zcela politicky a ekonomicky izolovat Rusko, c) poskytnout Ukrajině finanční pomoc, d) poskytnout Ukrajině vojenské vybavení, e) poslat na Ukrajinu vojáky, kteří by se zapojili do boje.“ Možnosti odpovědí: rozhodně by mělo, spíše by mělo, spíše by nemělo, rozhodně by nemělo.

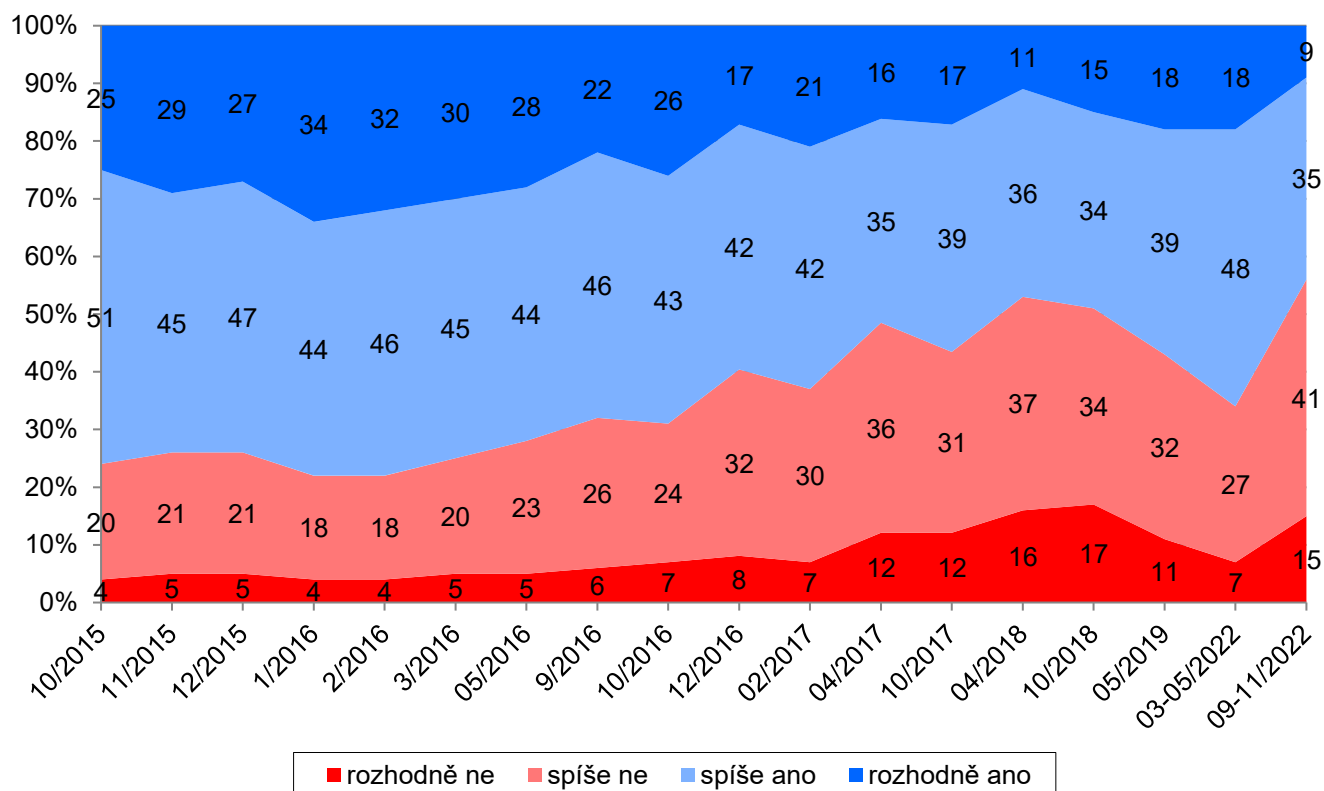
Graf 7: Zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny⁵ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Jak přitom ukazují údaje zachycené v grafu 8, aktuální zájem o vývoj situace okolo ukrajinských uprchlíků se výrazně neliší od zájmu o vývoj situace kolem uprchlíků obecně, jak jej zachycovaly výzkumy v roce 2018, kdy byl v tomto ohledu deklarovaný zájem nejnižší. Ve skutečnosti i v porovnání s rekordním minimem z dubna 2018 je aktuální zájem o vývoj situace kolem uprchlíků z Ukrajiny nižší, i když statisticky zachycený rozdíl není významný. Zájem o vývoj situace okolo uprchlíků obecně byl přitom nejvyšší v období let 2015 a 2016, přičemž k tehdejší úrovni deklarovaného zájmu se zájem o vývoj situace okolo ukrajinských uprchlíků zdaleka nedostal ani letos na jaře, kdy byla otázka ukrajinských uprchlíků nejvíc akutní.

Graf 8: Zájem o aktuální vývoj situace okolo uprchlíků – časové srovnání (%)

Pozn.: Otázka pokládaná v období let 2015 až 2019 se týkala uprchlíků obecně. Dopočet do 100 % je tvořen odpovědí „neví“.

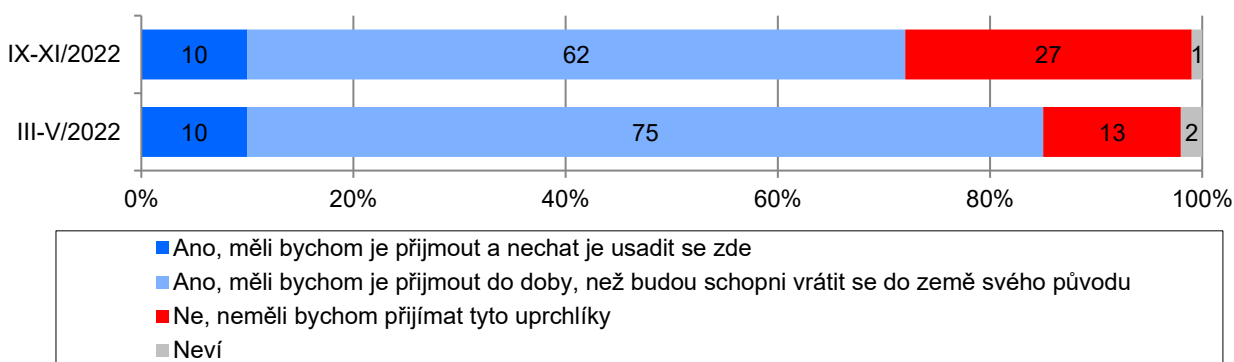
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

⁵ Znění otázky: „Zajímáte se o aktuální vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

Zájem o vývoj situace okolo uprchlíků z Ukrajiny se zvyšuje spolu s nejvyšším dosaženým vzděláním, se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti a s deklarovaným obecným zájmem o politiku. Velmi silně je pak propojený se zájmem o vývoj situace na Ukrajině. Kromě toho regionálně poněkud vyšší zájem deklarovali dotázaní z Čech oproti Moravanům a relativně menší zájem uváděli mladí lidé ve věku od 15 do 19 let.

Poslední otázka zkoumající postoje k přijímání uprchlíků z Ukrajiny ukázala (viz graf 9), že desetina (10 %) občanů je pro možnost trvalého usazení se těchto uprchlíků zde, další více než tři pětiny (62 %) upřednostňují pouze dočasné přijetí s následným návratem do země původu, jakmile bude takový návrat možný, a více než čtvrtina (27 %) si myslí, že bychom zde uprchlíky z Ukrajiny neměli přijímat vůbec. V porovnání s jarním výzkumem, ve kterém dotázaní odpovídali na stejnou otázku, se poněkud snížil podíl souhlasících s variantou dočasného pobytu ukrajinských uprchlíků (o 13 procentních bodů) a naopak vzrostl (o 14 procentních bodů) podíl těch, kdo jsou proti přijímání ukrajinských uprchlíků.

Graf 9: Postoj k přijetí uprchlíků z Ukrajiny⁶ (%)

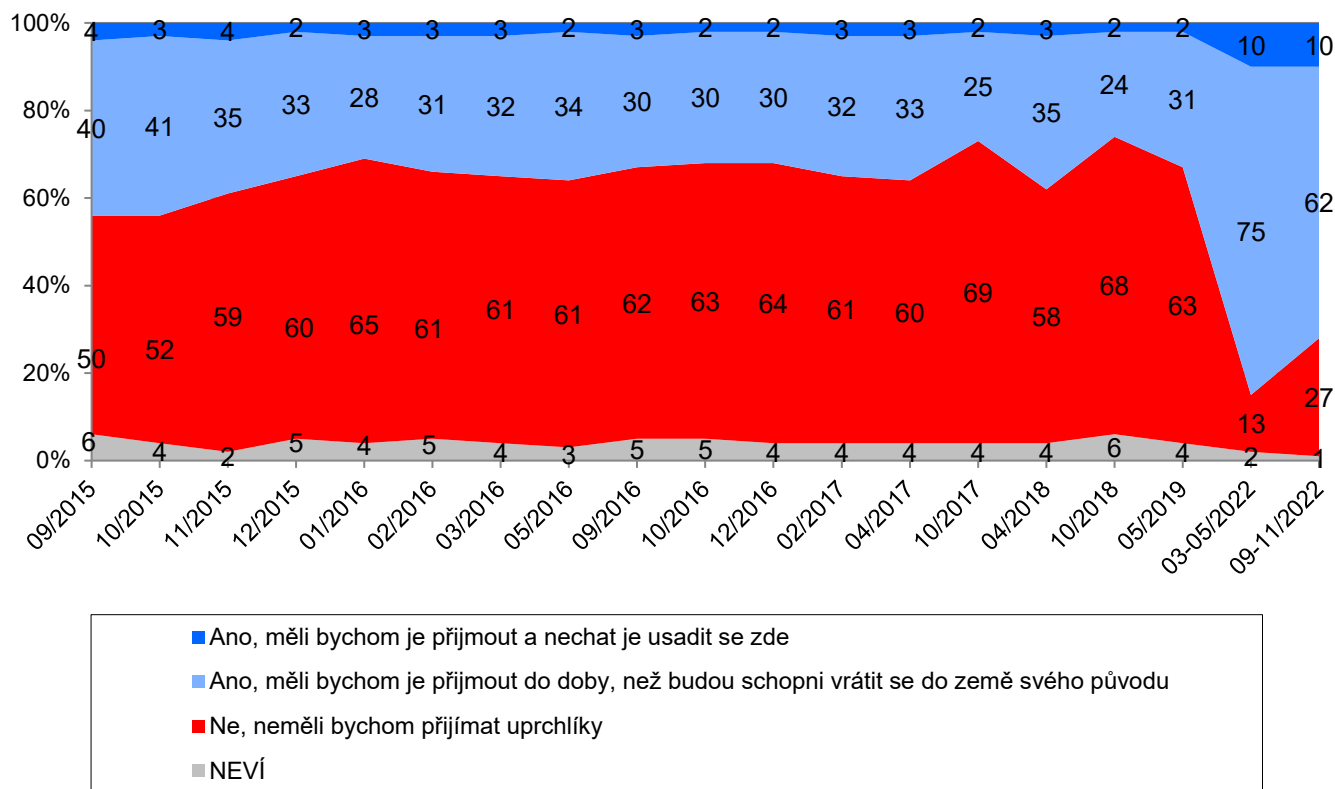
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Pro trvalé přijímání uprchlíků z Ukrajiny jsou častěji absolventi vysokých škol nebo středních škol s maturitou, dotázaní z Čech, lidé se zájmem o politiku obecně, a ti, kdo se rozhodně zajímají o vývoj situace na Ukrajině nebo o situaci okolo uprchlíků z Ukrajiny. Naopak proti jakémukoli přijímání uprchlíků z Ukrajiny se ve zvýšené míře vyslovovali dotázaní se středním vzděláním nebo vyučení bez maturity, ti, kdo životní úroveň vlastní domácnosti hodnotí jako špatnou, případně jako ani dobrou, ani špatnou, Moravané, lidé nezajímající se vůbec o politiku, ti, kdo se rozhodně nezajímají o vývoj situace na Ukrajině a o situaci okolo uprchlíků z Ukrajiny.

Pro možnost orientačního srovnání uvádíme ještě časovou řadu výsledků v případě podobné otázky, jež zjišťovala na stejné škále odpovědi postoje k přijímání válečných uprchlíků obecně, přičemž tak činila ve věcně trochu odlišném kontextu, který se vztahoval k přílivu uprchlíků ze Sýrie, Iráku, Libye a jiných zemí zasažených vojenskými konflikty do některých států EU a k tomu, zda bychom měli část těchto uprchlíků přijmout zde a tím ulevit zátěži migrační vlnou nejvíce postižených zemí EU (viz graf 10). Z tohoto srovnání je zřejmé, že aktuální postoje k uprchlíkům z Ukrajiny jsou výrazně vstřícnější jejich přijetí.

⁶ Znění otázky: „Podle Vašeho názoru, měla by Česká republika přijmout uprchlíky z Ukrajiny? Ano, měli bychom je přijmout a nechat je usadit se zde, ano, měli bychom je přijmout do doby, než budou schopni vrátit se do země svého původu, ne, neměli bychom přijímat tyto uprchlíky.“

Graf 10: Postoj k přijímání uprchlíků ze zemí postižených válečným konfliktem/z Ukrajiny – časové srovnání (%)⁷

Pozn.: Do roku 2019 údaje reprezentují odpovědi respondentů na otázku týkající se obecně uprchlíků z oblastí postižených válečným konfliktem.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

⁷ Znění otázky: „V důsledku vojenských konfliktů čelí Evropská unie zvýšenému počtu uprchlíků. Podle Vašeho názoru, měla by Česká republika přijmout uprchlíky ze zemí postižených vojenskými konflikty? Možnosti odpovědí: Ano, měli bychom je přijmout a nechat je usadit se zde, ano, měli bychom je přijmout do doby, než budou schopni vrátit se do země svého původu, ne, neměli bychom přijímat uprchlíky.“

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	Naše společnost, v22-09
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR
Termín terénního šetření:	8. 9. – 8. 11. 2022
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvóty:	Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Vážení dat:	Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	821
Počet tazatelů:	75
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem – dotazování CAPI
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PM_11u, PM_189, PM_11m, PM_203, PL_3, PL_5
Kód zprávy:	PM221209
Zveřejněno dne:	9. prosince 2022
Zpracoval:	Jan Červenka

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu "Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy".